

**Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы
Яңа Шашы авыл җирлеге Советы Карары**

«11» сентябрь 2020

№134

Татарстан Республикасы Өтнә районы « Яңа Шашы авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә этләрне һәм мәчеләрне тоту кагыйдәләрен раслау турында.

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законның 14 статьясы нигезендә, «хайваннар белән җаваплы эш итү һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 27.12.2018 ел, № 498-ФЗ Федераль законның хокукый нигезләмәләренә таянып, Яңа Шашы авыл җирлеге Советы карар чыгарды:

1. Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы « Яңа Шашы авыл җирлеге» "муниципаль берәмлеге территориясендә этләрне һәм мәчеләрне тоту кагыйдәләрен расларга.

2. Өлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында, шулай ук Өтнә муниципаль районының рәсми сайтында Интернет «мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://atnya.tatar.ru> веб-адресы буенча урнаштырырга

3. Өлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз җавапчылыгымда калдырам.

Өтнә муниципаль районы
Яңа Шашы авыл җирлеге башлыгы

М.С.Сабиржанов

**Татарстан Республикасы Өтнә районы « Яңа Шашыавыл җирлеге» муниципаль
берәмлеге территориясендә этләрне һәм мөчеләрне тоту кагыйдәләре.**

1 Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районының «Яңа Шашы авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә (алга таба - «кагыйдәләр») этләрне һәм мөчеләрне тотуның өлеге кагыйдәләре йорт хайваннары хужаларының (алга таба - «хайваннар») бурычларын һәм җаваплылыгын билгели, йорт хайваннары белән гуманитар эш итү, фатирларда, йортларда, хужалык итүче субъектларда хайваннарны тоту өлкәсендә бердәм һәм мәҗбүри нормалар һәм таләпләр билгели; хайваннарны урамда йөртү һәм транспортлауны оештыру.

1.2. Кагыйдәләр торак пунктларда хайваннарны тотуга, торак пунктларның санитар торышына, хайваннарны саклауга таләпләрне билгеләүче Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары нигезендә эшләнгән һәм милек рәвешләренә һәм ведомство буйсынуына карамастан, барлык физик һәм юридик затларга кагыла.

1.3. Хайваннарга карата мөлкөт турында Россия Федерациясе Граждан кодексы белән билгеләнгән гомуми кагыйдәләр кулланыла. Хайван суд карары буенча хужасыннан яки гамәлдәгә законнарда каралган башка төрлө тартып алынырга мөмкин.

1.4. Хайванның хужасы булып хайванны (этне, мөчене) караучы физик яки юридик зат санала, шул исәптән хужасыз хайваннарны тоту өчен кабул иткән затлар да. Физик затка караган территориядә даими яшәүче хайван өлеге физик затның хайваны булып санала.

Предприятие (учреждение, оешма) территориясендә урнашкан һәм саклау яки башка функцияләренә үтәргә тиешле хайван өлеге юридик затныкы дип санала.

2. Хайваннар хужаларының бурычлары

Хайваннар хужалары бурычлы:

2.1. Гамәлдәгә санитар кагыйдәләренә һәм гигиеник нормативларны үтәү, эпидемиягә каршы, эпизоотиягә каршы һәм санитар - гигиена чараларын үтәү өлешендә халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген тәмин итү өлкәсендәгә законнарны үтәргә.

2.2. Ветеринария һәм җәмәгать куркынычсызлыгы таләпләрен үтәргә, хайванның үз-үзен тотышын тәмин итәргә, физик һәм юридик затлар милкенә, муниципаль милеккә анда ул тирә-юньдәгеләр өчен куркыныч тудырмаска

2.3. Үз хайваннарына кирәкле күләмдә азык-төлек һәм су бирергә, төр һәм токым ихтыяжларына туры китереп йөрергә, зоогигиеник тоту кагыйдәләрен үтәргә.

2.4. Кануннарда билгеләнгән төрлө хайванны теркәүне һәм тәңгәлләштерүне тәмин итәргә.

2.5. Кичекмәстән кешене яисә башка хайванны тешләгән хайванны, хайванны карау өчен һәм, кирәк булганда, бинаны карантинлаштыру өчен, Татарстан Республикасы дөүләт ветеринария хезмәте учреждениесенә илтәп бирергә.;

2.6. Шунда ук хайван чире белән авырган очракта, дөүләт ветеринария хезмәте белгеченә мөрәҗәгать итәргә, йә нинди авыруга шикләнәргә.

2.7. Кичекмәстән Татарстан Республикасы дөүләт ветеринария хезмәте учреждениесенә хайваннарның кинәт үлү очраклары, аларның гадәти булмаган вакыты, кинәт агрессиясе яки хайванның башка хайваннар тешләгән очраклары турында хәбәр итәргә.

2.8. Үлгән хайваннарның мәетләрен ташларга һәм үлгән хайваннарны үз белдегә белән күмүгә юл куймаска, биологик калдыкларны утильләштерүнең ветеринария-санитария кагыйдәләре нигезендә хайваннарның мәетләрен утильләштерүне тәмин итәргә.

2.9. Алга таба хайванны тоту мөмкин булмаганда, хужасы аны башка гражданның яки оешмаларга тапшырырга тиеш. Хайваннан баш тарту милекченең хайванга карата хокукларын һәм бурычларын туктатуга һәм аны башка затларга тапшырганчы туктатуга китерми.

3. Хайваннарны тотуга карата куела торган таләпләр

3.1. Хайваннарны карап тотуга карата гомуми таләпләр: хайваннарны теркәү һәм тәңгәлләштерү; хайваннарны карау, профилактик прививкалар, диагностик тикшеренүләр өчен ветеринария дөваллау-профилактика учреждениесенә даими кертү; хайваннарның һәм аның янәшәсендәге территориянең санитария торышын тоту. Гомуми файдалану урыннарында, балалар мөйданчыкларында, тротуарларда һ. б. хайваннарга калдырылган экскрементлар хайваннар хужасы тарафыннан чистартылырга тиеш; төнлә һәм урамда тынычлыкны тәэмин итү; хайваннарны урамда урамда йөргөндө, хужалары Озак вакытка элементдә калдырмыйча гына, жәмәгать урыннарында күзәтүчесезлекне булдырмау.

3.2. Тыю:

- этләрне кешеләргә яки хайваннарга, кагыйдәләргә туры китереп, үз-үзеңне саклау һәм дрессурадан тыш, этләрне кешеләргә яки хайваннарга юнәлдерергә; күп фатирлы йортларның гомуми кулланылыштагы урыннарында (баскыч күзәнәкләрендә, гомуми балконнарда, кухняларда, коридорларда, йортларның чормакларында, подвалларында һәм башка бүлмәләрдә) хайваннарны тотарга; йорт хайваннарын мөстәкыйль йөртү өчен хайваннар чыгарырга; хайваннарның тиреләрен, итен, башка чималын куллану максатыннан хайваннарны үрчетергә, тотарга һәм агуларга; 14 яшьтән яшьрәк затларга сакчылар, сугышчылар, эре токымнарга караган этләрне мөстәкыйль рөвештә урамда йөртәргә.

3.3. Фатирларда һәм йортларда хайваннарны тоту тәртибе: бер гаилә белән мәшгуль фатирларда да, Коммуналь фатир бүлмәләрендә дә хайваннарны тоту рөхсәт ителә. Коммуналь фатир бүлмәләрендә хайваннарны тоту күршәләрдә медицина күрсәтмәләре булмаганда һәм аларның язма ризалыгы булганда рөхсәт ителә; хайванның хужасы яки аның вәкаләтле затыннан башка читкә чыгуы мөмкин булмаганда, хайванның милек хокукында яки башка хокукта булган жир участогы территориясендә этне иреккә тоту рөхсәт ителә; гомуми файдаланудагы йортларда этне иреккә тоту, шулай ук аны төнлә саклау хезмәтә күрсәтү өчен бары тик килешкәндә генә чыгару рөхсәт ителә.; торак урыннарда асрала торган терлекләр саны аларга зоогигиен таләпләр нигезендә тоту шартларын тәэмин итү мөмкинлегә белән чикленә. Фатирларда хайваннар, шул исәптән хужасыз хайваннар өчен приютлар һәм питомниклар оештыру тыела; милектә яки жир участогы булган эт хужаларына, участокка кәргәндә, ишегалдында эт булу турында кисәтү язуы урнаштырырга кирәк. Башка оешмалар, тиешле билгеләр (язулар) мөжбүри урнаштырылган очракта, территорияләре белән йөрүне тыюны билгеләргә хокуклы; күзәтүчесез хайваннар йорт хужаларынан башка, хайваннар белән эш итүне жайга сала торган норматив хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә тоту өчен, йорт хужаларынан башка тартып алынырга һәм приютка тапшырылырга тиеш. Ауланган хайваннар турында мәгълүмат һәркем өчен ачык.

3.4. Хужалык итүче субъектлар тарафыннан терлекләренә тоту:

хайваннарны карап тоту хайваннарны даими карау белән тәэмин ителгән очракта рөхсәт ителә; оешма-учреждениеләрдә, предприятиеләрдә, әлегә максат өчен махсус жиһазландырылган биналар (урыннар) булмаганда, хайваннарны тоту тыела; хужалык итүче субъектка хайваннарның контрольсез үрчүенә юл куймас өчен, хайваннарны стерилизацияләргә киңәш ителә; предприятие хайваннарны тоту хужалык итүче субъектның эшчәнлек спецификасын исәпкә алып башкарылырга тиеш һәм әлегә һәм якин-тирә территориядәге кешеләр куркынычсызлыгы нормаларына туры килергә тиеш.; предприятие территориясен саклау өчен вольерларда яки бөйдә булган сакчыл этләрне жибәрергә кирәк, бу территориядә килүчеләрнең булмавына инанып, предприятие территориясенә кәргәндә, кәргәндә, этләрнең территориясен саклау турында кисәтү табличкасы эленеп торырга тиеш; бакчачылык, яшелчәчелек, дача кооперативлары, туристлык базалары, спорт, Хезмәт һәм ял лагерьлары территорияләрендә хайваннарны тоту әлегә кагыйдәләр таләпләрен үтәп рөхсәт ителә һәм юридик затның локаль норматив актлары белән жайга салына. Жәйге сезон тәмамлангач, хайваннарны бакчачылык, яшелчәчелек, дача кооперативлары, туристик базалар, спорт, Хезмәт һәм ял лагерьлары территорияләрендә тиешенчә карап тормыйча калдыру тыела.

3.5. Хайваннарны урамда йөртү тәртибе:

торак биналардан, күп катлы торак йортларның подъездларынан, башка изоляцияләнгән

территорияләрдән урамга поводкада, ә Россия Федерациясе Хөкүмәте карары белән расланган потенциал куркыныч этләр исемлегенә кертелгән этләрне поводкада һәм бордникта чыгарырга рәхсәт ителә. Кешеләр күпләп жыела торган урыннарда эт хужасы белән бергә поводкада һәм бордникта булырга тиеш. Этне муниципаль берәмлек башкарма хакимияте органының норматив хокукый акты белән рәхсәт ителгән урыннарда ирекле йөртү өчен алып барырга була. Этләрне урамда йөртү өчен мөйданчыклар булмаганда, буш урыннарда, әлеге кагыйдәләрне үтәп, аз кеше урыннарында йөрергә рәхсәт ителә; урамда һәм автомагистральләр янында эт хужасы автомобиль юлының йөрү өлеше кисешкән урында, балалар мөйданчыкларында, стадионнарда, мәктәпкәчә, мәктәп һәм фатир территорияләрендә, күршеләрендә медицина күрсәтмәләре булмаганда һәм аларның язма ризалыгы булганда, рәхсәт ителә.; хайванның хужасы яки аның вәкаләтле затыннан башка читкә чыгуы мөмкин булмаганда, хайванның милек хокукында яки башка хокукта булган жир участогы территориясендә этне ирекле тоту рәхсәт ителә; гомуми файдаланудагы йортларда этне ирекле тоту, шулай ук аны төнлә саклау хезмәте күрсәтү өчен бары тик килешкәндә генә чыгару рәхсәт ителә.;

3.6. Жәмәгать транспортында хайваннарны ташу тиешле транспорт чараларынан иминлекне тәмин итә торган һәм пассажирларны борчуга сала торган чараларны үтәгәндә билгеләнгән кагыйдәләрне үтәп башкарыла.

3.7. Ветеринария һәм санитария-эпидемиология таләпләрен үтәп, әлеге максатлар өчен махсус жиһазландырылган урыннарда терлекләр сату рәхсәт ителә.

4. Әлеге кагыйдәләрне бозган өчен җаваплылык

Әлеге кагыйдәләрне бозуда гаепле физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар гамәлдәге законнар нигезендә җаваплы. Гражданның сәламәтлегенә китерелгән зыян яисә хайваннар мөлкәтенә китерелгән зыян законда билгеләнгән тәртиптә каплана.

Әлеге Кагыйдәләрдә каралмаган хайваннарны тоту буенча бүтән таләпләр Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының норматив хокукый актлары белән җайга салына.